

Sygn. akt IV U 521/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lipca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Anna Guniewska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Magdalena Rykała-Płodzień

po rozpoznaniu w dniu 4 lipca 2018 r.

sprawy K. Ł. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania K. Ł. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 12 lutego 2018 nr (...)

I. **oddala odwołanie,**

II. **zasądza od wnioskodawcy K. Ł. (1) na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

Sygn. akt IV U 521/18

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 4 lipca 2018 r.

Decyzją z dnia 12 lutego 2018 r. znak: (...), nr(...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R., powołując się na treść przepisów ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 16 ust. 4 w zw. z art. 6 pkt 1b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009r. dotyczącego wykonania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 (Dz. Urz. UE nr L.09.284/1 z 30.10.2009 r. ze zm.) stwierdził, iż K. Ł. (1) od 21 marca 2013 r. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej w/ w figuruje jako przedsiębiorca pod nazwą H. – M. K. Ł. (2) z datą rozpoczęcia wykonywania działalności od 15 stycznia 1992 r. Z tytułu prowadzenia działalności w/w zgłosił się do ubezpieczeń społecznych i zdrowotnym.in. w okresie

od 1 marca 2009 r. do 3 stycznia 2011 r. Na dokumencie zgłoszenia wyrejestrowania od 1 lutego 2012 r. wnioskodawca wskazał jako przyczynę wyrejestrowania kod 600 tj. „inna przyczyna wyrejestrowania”.

W okresie od 1 lutego 2011 r. do 20 marca 2013 r. K. Ł. (1) podlegał ustawodawstwu s. w związku z zatrudnieniem u pracodawcy (...) J. W.. S. instytucja ubezpieczeniowa wystawiła formularz A 1 na okresy od 1 lutego 2011 r. do 31 lipca 2011 r. i od 1 sierpnia 2011 r. do 20 marca 2013 r. Natomiast od 21 marca 2013 r. powinien był w/w dokonać zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych i zdrowotnego z tytułu prowadzenia działalności.

Organ rentowy podnosił także, że s. instytucja ubezpieczeniowa (...) Oddział wS. w dniu 3 marca 2013 r. wydała postanowienie, w którym stwierdzała, iż w dniu 20 marca 2013 r. wygasło obowiązkowe ubezpieczenie społeczne zgodnie ze słowackim ustawodawstwem dla pracownika K. Ł. (1) zatrudnionego u pracodawcy (...) M. Ž. (1). W uwzględnieniu stanowiska s. instytucji ubezpieczeń społecznych ZUS uznał, iż w okresie od 21 marca 2013 r. w/w powinien podlegać obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą na terytoriumP..

W odwołaniu K. Ł. (1) zakwestionował stanowisko ZUS, wnosił o zmianę decyzji i ustalenie, że w okresie spornym nie podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą. Zarzucił naruszenie art. 13 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 883/2004 z 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego przez jego niezastosowanie. Podnosił, że przepis ten odnoszący się do osób, które wykonują pracę najemną i pracę na własny rachunek jednoznacznie stanowi, że właściwym ustawodawstwem jest w takiej sytuacji ustawodawstwo kraju, w którym wykonywana jest praca najemna, a więc w jej przypadku ustawodawstvos..

Zarzucił również naruszenie art. 16 ust. 4 rozporządzenia 987/2009 z 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia nr 883/2004, przez brak nawiązania kontaktu przez polski organ rentowy z właściwymi instytucjami ubezpieczeniowymi, wobec występujących po stronie p.organu rentowego wątpliwości w kwestii określenia właściwego ustawodawstwa, w związku z informacją od wnioskodawcy, iż do chwili obecnej nie został wyłączony z ubezpieczenia na terenie S., czego potwierdzeniem ma być zaświadczenie o objęciu ubezpieczeniem społecznym w okresie od 21 marca 2013 r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. w odpowiedzi na złożone odwołanie wnosił o jego oddalenie i zasądzenie na swą rzecz kosztów zastępstwa procesowego. Podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji stwierdził, że jest ono prawidłowe i znajduje uzasadnienie w obowiązujących przepisach prawa.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

K. Ł. (1) od 15 stycznia 1992 r. prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą H. K. Ł. w R.. W Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej widnieje informacja, iż status działalności gospodarczej jest aktywny.

W posiadanej przez ZUS bazie danych, w systemie osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą K. Ł. (1) figuruje jako osoba zgłoszona do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i zdrowotnego m.in. w okresie od 1 marca 2009 r. do 31 stycznia 2011 r. W okresie od 1 lutego 2011 r. do 31 lipca 2011 r. i od 1 sierpnia 2011 r. do 20 marca 2013 r. słowacka instytucja ubezpieczeniowa wystawiła formularz A 1 potwierdzając ubezpieczenie wnioskodawcy na terenie S., natomiast od 21 marca 2013 r. nie zidentyfikowano zgłoszenia wnioskodawcy do ubezpieczeń społecznych i zdrowotnego z tytułu prowadzenia działalności.

Po rozpatrzeniu wniosku K. Ł. (1) o ustalenie dla niego właściwego w zakresie zabezpieczenia społecznego ustawodawstwa w związku z równoczesnym wykonywaniem na terenie Polski działalności gospodarczej i na terenie S. zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w (...) J. W., a następnie (...) M. Ž. (2), ZUS pismem z dnia 15 czerwca 2011 r. ustalił dla w/w jako właściwe ustawodawstwo s.na okres od 1 lutego 2011 r. Pouczył jednocześnie, że ustalenie takie ma charakter tymczasowy i opiera się na złożonych przez wnioskodawcę dokumentach oraz, że może zostać

unieważnione jeżeli nastąpią zmiany w aktywności zawodowej wnioskodawcy lub instytucja właściwa będzie miała istotne zastrzeżenia co do określonego przez ZUS ustawodawstwa właściwego.

Na okres od 1 lutego 2011 r. do 31 lipca 2011 r. z tytułu zatrudnienia u J. W. (...) i od 1 sierpnia 2011 r. do 20 marca 2013 r. z tytułu zatrudnienia w(...) M. Ż. (2), instytucja s. wystawiła dla w/w formularz A1.

Postanowieniem z dnia 3 października 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. (...) stwierdził, iż dla K. Ł. (1) jako pracownika (...) M. Ż. (1) po dniu 20 marca 2013 r. nie powstało obowiązkowe ubezpieczenie społeczne. Na skutek powyższego (...) Oddział w R. wszczął postępowanie wyjaśniające w przedmiocie ustalenia okresu podlegania przez wnioskodawcę ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, zawiadamiając o uprzednim wnioskodawcę pismem z dnia 11 grudnia 2017 r. Po zakończeniu postępowania w dniu 12 lutego 2018 r. wydał zaskarżoną w sprawie decyzję obejmując nią okres od 21 marca 2013 r. Uznał, iż jedynym tytułem podlegania przez w/w ubezpieczeniom była w tym czasie działalność gospodarza prowadzona na terytoriumP..

Powyższych ustaleń Sąd dokonał w oparciu o dowody z dokumentów zawarte w aktach organu rentowego, których treść i forma pozostawały bez zastrzeżeń. Organ rentowy nie zgłaszał dalszych wniosków dowodowych i nie zachodziły podstawy do dalszego prowadzenia postępowania dowodowego z urzędu. Wnioskodawca nie stawiał się na rozprawę mimo prawidłowego wezwania. Nie przedstawił też dokumentu, na który powoływał się w odwołaniu – zaświadczenia stwierdzającego objęcie go ubezpieczeniem społecznym na terenie S. w okresie od 21 marca 2013 r. Wszelkie zarzuty i twierdzenia w tym zakresie pozostają całkowicie niewykazane.

W okolicznościach niniejszej sprawy z uwagi na podnoszenie przez wnioskodawcę K. Ł. (1) faktu prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium P. i pozostawania w formalnym stosunku pracy z pracodawcą s. w spornym czasokresie, rozważenia wymaga zastosowanie w sprawie przepisów wspólnotowej koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego – rozporządzenie z Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 883/2004 z 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE Nr L.04.166/1) a także rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 987/2009 z 16 września 2009 r. dotyczące wykonania rozporządzenia (WE) Nr 883/2004 (Dz. Urz. UE Nr L.09.284/1), które powinny być stosowane łącznie.

Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego należy do kluczowych kwestii związanych z realizacją swobody przemieszczania się w Unii Europejskiej oraz podejmowania aktywności zawodowej. Polska status państwa członkowskiego Unii Europejskiej uzyskała z dniem 1 maja 2004 r. a zatem przepisy rozporządzeń dotyczących koordynacji krajowych systemów zabezpieczenia społecznego stosuje bezpośrednio. Już w preambule rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71 wyraźnie zostało stwierdzone, że pracownicy najemni i osoby prowadzące działalność na własny rachunek przemieszczające się we wspólnocie powinny być objęte systemem zabezpieczenia społecznego tylko jednego państwa członkowskiego w celu uniknięcia zbiegu właściwych ustawodawstw i wynikających z tego komplikacji. Dlatego też obowiązująca w tej materii zasada stosowania ustawodawstwa jednego państwa członkowskiego polega na podporządkowaniu ustawodawstwu tylko jednego państwa czyli stosowanie jego postanowień tak jakby zainteresowany realizował swą aktywność zawodową w całości na terytorium tego państwa.

Wnioskodawca domaga się ustalenia wobec niego ustawodawstwa właściwego w związku z działalnością zawodową wykonywaną w dwóch państwach członkowskich Unii Europejskiej w Polsce i Słowacji. Powyższe reguluje art. 13 rozporządzenia 883/2004 a w szczególności jego ust. 3 stanowiący, że osoba, która normalnie wykonuje pracę najemną i pracę na własny rachunek w różnych Państwach Członkowskich podlega ustawodawstwu Państwa Członkowskiego, w którym wykonuje swą pracę najemną (...). Tak jak wskazano wcześniej osoby te traktowane są, do celów stosowania ustawodawstwa określonego zgodnie z tymi przepisami, tak jak gdyby wykonywały każdy swoją pracę najemną lub pracę na własny rachunek i jakby uzyskiwały cały swój dochód w zainteresowanym Państwie Członkowskim - art. 13 ust. 5.

W tym miejscu wyjaśnienia wymagają pewne definicje określeń wspólnotowych. Praca najemna oznacza formę zatrudnienia. Cechą charakterystyczną stosunku pracy jest to, że przez pewien okres jedna osoba wykonuje świadczenia na rzecz innej osoby pod jej kierownictwem, w zamian za co otrzymuje wynagrodzenie (por. wyroki:

z dnia 3 lipca 1986 r. w sprawie 66/85, Lawrie-Blum , a także z dnia 11 września 2008 r. w sprawie C-228/07, Petersen). Natomiast pod pojęciem ustawodawstwa należy rozumieć, w odniesieniu do każdego państwa członkowskiego, przepisy ustawowe, wykonawcze i inne oraz obowiązujące środki wykonawcze odnoszące się do działów systemu zabezpieczenia społecznego, przepisy danego państwa członkowskiego, które tworzą system zabezpieczenia społecznego o charakterze prawa powszechnie obowiązującego w danym państwie. Treść tak określonej normy nie budzi wątpliwości. Status ubezpieczeniowy ustala się według miejsca wykonywania pracy najemnej. Procedura dotycząca stosowania art. 13 czyli poinformowanie przez osobę instytucji wyznaczonej przez właściwą władzę państwa członkowskiego, w którym ma miejsce zamieszkania, o wykonywaniu pracy w dwóch państwach, wymaga zastosowania procedury przestrzegającej właściwości i kompetencji instytucji ubezpieczeń społecznych przewidzianej w art. 16 rozporządzenia wykonawczego nr 987/2009.

Procedura ta przewiduje mianowicie, że po uzyskaniu informacji o wykonywaniu przez daną osobę pracy w dwóch lub więcej państwach członkowskich, wyznaczona instytucja państwa członkowskiego miejsca zamieszkania niezwłocznie ustala ustawodawstwo mające zastosowanie do zainteresowanego, uwzględniając art. 13 rozporządzenia podstawowego oraz art. 14 rozporządzenia wykonawczego. Takie wstępne określenie mającego zastosowanie ustawodawstwa ma charakter tymczasowy i o swoim tymczasowym określeniu instytucja ta informuje wyznaczone instytucje każdego państwa członkowskiego, w którym wykonywana jest praca (ust. 2). Tymczasowe określenie mającego zastosowanie ustawodawstwa, przewidziane w ust. 2, staje się ostateczne w terminie dwóch miesięcy od momentu poinformowania o nim instytucji wyznaczonych przez właściwe władze zainteresowanych państw członkowskich, zgodnie z ust. 2, o ile ustawodawstwo nie zostało już ostatecznie określone na podstawie ust. 4, lub przynajmniej jedna z zainteresowanych instytucji informuje instytucję wyznaczoną przez właściwą władzę państwa członkowskiego miejsca zamieszkania przed upływem tego dwumiesięcznego terminu o niemożności zaakceptowania określenia mającego zastosowanie ustawodawstwa lub o swojej odmiennej opinii w tej kwestii (ust. 3). W przypadku gdy z uwagi na brak pewności co do określenia mającego zastosowanie ustawodawstwa niezbędne jest nawiązanie kontaktów przez instytucje lub władze dwóch lub więcej państw członkowskich, na wniosek jednej lub więcej instytucji wyznaczonych przez właściwe władze zainteresowanych państw członkowskich lub na wniosek samych właściwych władz ustawodawstwo mające zastosowanie do zainteresowanego jest określane na mocy wspólnego porozumienia, z uwzględnieniem art. 13 rozporządzenia podstawowego i odpowiednich przepisów art. 14 rozporządzenia wykonawczego (ust. 4). W przypadku rozbieżności opinii między zainteresowanymi instytucjami lub właściwymi władzami podmioty te starają się dojść do porozumienia, zastosowanie ma art. 6 rozporządzenia wykonawczego (ust. 4). Instytucja właściwa państwa członkowskiego, którego ustawodawstwo zostało tymczasowo lub ostatecznie określone jako mające zastosowanie, niezwłocznie informuje o tym zainteresowanego (ust. 5).

Jak wynika z ustaleń faktycznych, procedowanie (...) Oddział w R. w tym zakresie było prawidłowe. Należy zauważyć, iż przepisy Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 r. z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego) – w rozdziale II art. 2,3 i 4 – obligują wręcz instytucje ubezpieczeniowe państw członkowskich do ścisłego współdziałania przy stosowaniu jego postanowień, także i w sytuacji ustalania właściwego ustawodawstwa. Takie współdziałanie, wbrew twierdzeniom odwołującego się, w niniejszej sprawie miało miejsce.

Nie budzi wątpliwości, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych posiadając informacje z (...) oraz informację s. instytucji ubezpieczeniowej, z której wynika jednoznacznie, iż od dnia 21 marca 2013 r. nie powstało dla K. Ł. (1) ubezpieczenie społeczne z tytułu wykonywania pracy najemnej na terytorium S. zasadnie uznał, że K. Ł. (1), który w tym czasie prowadził działalność gospodarczą na terytoriumP., podlega z tego tytułu obowiązkowym ubezpieczeniom. Podleganie ubezpieczeniom społecznym w przypadku osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą jest obowiązkowe, o czym stanowi art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U z 2017 r. poz. 1778). Jedynym bowiem realizowanym w spornym czasokresie tytułem ubezpieczenia przez wnioskodawcę była prowadzona działalność gospodarcza w P.. Odmienne stanowisko prowadziłoby do sytuacji, w której wnioskodawca mimo posiadania niespornego tytułu do objęcia ubezpieczeniem społecznym – tj. prowadzenia działalności gospodarczej na terenieP., tym ubezpieczeniem nie byłby objęty.

Mając na uwadze poczynione w sprawie ustalenia oraz ich prawną ocenę uznać należy, że (...) Oddział w R. wydał prawidłową decyzję, w której stwierdził, że w okresie od 21 marca 2013 r. K. Ł. (1) podlega ustawodawstwu polskiemu w zakresie ubezpieczenia społecznego. Dlatego wobec bezpodstawności odwołania, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc orzekł o jego oddaleniu.

Orzeczenie o kosztach uzasadnia treść art. 98 kpc i zasada odpowiedzialności za wynik procesu oraz § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1804).